

MART: UNA NOVA IL·LUSIÓ PER ALS
NORD-AMERICANS

George Bush vol emular Kennedy

Josep Morell (Barcelona)

Vint anys després que l'home posés el seu peu a la lluna, el president dels Estats Units, el republicà George Bush, va anunciar a finals de la setmana passada que els Estats Units estan disposats a instal·lar bases a la Lluna i arribar a Mart durant el segle XXI. L'anunci de Bush, que va deixar bastant freda l'opinió pública nord-americana per la seva poca concreció, no té res a veure amb el que va fer el president dels Estats Units John F. Kennedy en una sessió històrica davant el Congrés nord-americà, el 25 de maig de 1961. Aquell dia Kennedy va pronosticar que l'home arribaria a la Lluna abans que acabés la dècada dels seixanta.

Moltes coses han canviat entre aquell 25 de juny de 1961 i el 20 de juliol de 1989. Quan Kennedy va comprometre el seu país en un increïble repte tecnològic, el president necessitava un revulsiu, una idea que aglutinés tota una generació d'americans, després que els soviètics es possessin al capdavant per segona vegada, enviant Iuri Gagarin a l'espai. A més, faltava menys d'una setmana perquè es fes públic el fracàs estrepitosos de la invasió de Cuba a Bahía Cochinos.

La competència entre les dues superpotències, la por que els russos agafessin la davantera en la cursa espacial, van ser els arguments que van fer obrir l'aixeta dels dòlars per a la NASA. Ara, les circumstàncies són força diferents. Les relacions entre els Estats Units i la Unió Soviètica passen per un dels moments més dolços de la història dels últims anys. A més, les dues superpotències no estan per a alegries financeres. El dèficit de l'economia nord-americana augmenta cada dia, i arriba ja a xifres inabastables. A la Unió Soviètica, com aquell que diu, no hi ha ni diners per a pagar als miners en vaga i Gorbtxov s'ha vist obligat a invertir 10.000 milions de dòlars en la importació de productes de consum per als seus ciutadans.

«Vint anys després de la conquesta de la Lluna, és hora de tornar a dirigir la vista al futur. Els Estats Units tenen

Bush no concreta el programa espacial.

encara negocis pendents a l'espai. La Lluna no era la destinació final sinó simplement una etapa intermèdia. En el segle XXI els humans han d'anar-se'n novament de casa per a emprendre viatges interplanetaris. Hem de tornar a plantejar un programa continuat d'exploració del sistema solar que incorpori la creació de colònies permanents a l'espai on els homes visquin i treballin. Estats Units és la nació més rica i poderosa de la terra, està destinada a seguir sent el líder en la cursa espacial». Aquest somni, aquestes paraules de Bush, en la millor línia kennediana, a hores d'ara és molt difícil que es facin realitat. □

POLÒNIA, MALGRAT TOT, ES
NORMALITZA POLÍTIICAMENT

Jaruzelski, pels pèls

Vicent Partal

El general Jaruzelski ha estat escollit president de Polònia només per un vot de diferència. En necessitava 269 i n'aconseguí, dimecres passat, 270. Ben bé pels pèls.

La reforma política en què es troba embarcada Polònia ha donat, amb l'elecció del president del Parlament pluralista constituït en les últimes eleccions, un nou pas. S'ha institucionalitzat una mica més una nova situació que consagra, de fet, allò que existia en el carrer: la divergència política. Tot

i que els diputats de Solidaritat es van haver de conformar amb obtenir un contingent, que no podien saltar-se, d'escons, la seua presència en la nova Dieta és el canvi significatiu que fa que aquesta elecció de Jaruzelski no siga com les anteriors. Però és que, a més, el pluralisme s'ha contagiat. A Polònia, com a la Xina o la RDA, hi ha diversos partits polítics legal, a part del comunista. Partits que sempre han estat aliats del PC i que sempre han votat d'acord amb les seues directrius. Però ara no. Un bloc de diputats, principalment del Partit Camperol, han decidit donar mostres d'independència política i oposar-se a Jaruzelski, un candidat que dubtava tant de la seua victòria que va proposar el dia anterior el candidat alternatiu del seu partit, el POUP, en el cas que es consumara la seua derrota.

Durant la visita de Bush a Varsòvia i Gdansk, el president americà va aconsellar a Walesa que no s'oposara frontalment a Jaruzelski, inclús arribà a aconsellar al líder sindical que accep-

Jaruzelski, president per votació.

tés formar part d'un govern de coalició, si és que mai se li feia l'oferta. Walesa ha escoltat el consell. Però no ho han fet tots els diputats del seu partit, alguns dels quals es negaren a participar en la votació (permetent — ¡curiositats de la vida! — amb la seua abstenció la victòria de Jaruzelski). Si els vots negatius del Partit Camperol són la mostra de la desunió comunista, aquests diputats anuncien el trencament de Solidaritat. Tots dos fets són símptoma de normalització política, encara que sembla el contrari a primer cop d'ull. □